

ความเป็นมืออาชีพและบอร์ดบริษัท

โดย Min Sen Concept (บริหาร และตลาด) 12 กันยายน 2566

เมื่อกล่าวถึงความเป็นมืออาชีพ หรือ professional หลายองค์กรที่ต้องการพัฒนาบุคลากรของตนเอง และพยายามอยากให้คนในหน่วยงานตนเองเป็นมืออาชีพ หรือแม้แต่ผู้บริหารบางท่านก็พยายามที่จะพัฒนาตนเองเพื่อให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพ แต่คำว่ามืออาชีพแท้จริง คือ อะไร มีคุณสมบัติอะไรบ้าง เพราะเรามักได้ประโยชน์จากผู้ที่ เป็นมืออาชีพ คือ ได้รับประสบการณ์ที่ดีจากพวกเขา บางคนกล่าวว่า มืออาชีพ คือ คนที่รักษาสัญญาได้มากกว่าคนอื่น เพราะการรักษาสัญญา คือ เราต้องรู้วิธีการทำงานอย่างลึกซึ้ง มีวินัย เพื่อพัฒนาสินค้าหรือบริการ ไม่ผัดผ่อน ไม่ผัดสัญญาในการรับผิดชอบสินค้าหรือบริการ มีการกล่าวว่า มืออาชีพนำความชำนาญของตนเองมาเป็นเครื่องมือในการทำงาน มีไหวพริบในการแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว แม่นยำ และทำงานอย่างเต็มศักยภาพที่มี ไม่หยุดเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ มักทำงานเกินความคาดหวังเสมอ มีความสามารถในการนำคน นำภารกิจ นำองค์กรเพื่อบรรลุเป้าหมาย สร้างแรงบันดาลใจปลูกพลังทีมงานได้แรง สื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การเขียน รับฟังความคิดเห็นของคนรอบข้าง ทำงานอย่างซื่อสัตย์ ยุติธรรม มีจรรยาบรรณ ทำตามทีพูด และพูดในสิ่งที่ทำได้ เคารพกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ยกย่องเพื่อนร่วมงาน ไม่ยกย่องตนเอง รู้จักแบ่งปันความรู้ให้ผู้อื่น รู้จักขอบคุณผู้อื่น มีทัศนคติที่ดีในทุกสถานการณ์ และแยกชีวิตส่วนตัวออกจากชีวิตการทำงาน เมื่ออ่านสิ่งเหล่านี้ รู้สึกเหมือนกับเขาไม่ใช่คน อาจจะเป็นคนพิเศษที่เหนือกว่าคนทั่วไปอย่างมาก

สิ่งสำคัญในการเป็นมืออาชีพ มักประกอบด้วย การรักษาคำพูด เป็นผู้ที่เชื่อถือได้ เพราะความเชื่อถือเป็นพื้นฐานของทุกสิ่งในธุรกิจ การจัดระเบียบชีวิต รู้ว่าอะไรควรทำก่อน ทำหลัง ตั้งกฎเกณฑ์ที่เหมาะสม ไม่เอาแต่ใจ รักษาวินัยการใช้ชีวิต และการเงิน พร้อมเดินออกจากความเคยชินเพื่อเปลี่ยนแปลง ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ที่สามารถแข่งขันกับคนอื่นได้ มีความสัมพันธ์ที่ดี พร้อมทำงานเป็นทีม กล้าตัดสินใจ และพร้อมรับผิดชอบในสิ่งที่ตนเองทำ หรือตัดสินใจ ภาพรวมของการเป็นคนทำงานแบบมืออาชีพ มีลักษณะที่โดดเด่น 6 ประการ ได้แก่

1. มีความรู้ และรอบรู้ในสายงานที่ตนเองทำอยู่จริง และอาจจะต้องมีความรู้เรื่องที่สามารถนำมาประยุกต์กับงานได้อย่างเหมาะสม
2. มีความเชี่ยวชาญ คืออย่างน้อยต้องมีประสบการณ์ในการทำงานนั้น ๆ มาพอสมควร จนทำให้เกิดความเชี่ยวชาญ ผ่านการลองผิดลองถูกมาบ้าง และยังคงพร้อมเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ต่อไป เพื่อให้มีเทคนิควิธีที่พัฒนาขึ้น
3. มีมาตรฐาน คือ ต้องมีมาตรฐานและรักษามาตรฐานนั้น เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว สร้างงานที่มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานหรือสูงกว่า
4. มีจริยธรรม จะเป็นกลุ่มที่ไม่ละเมิดจริยธรรมหรือจรรยาบรรณทางวิชาชีพ มีจิตสำนึกรับผิดชอบชั่วดี เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว
5. มีความทุ่มเท จริงจัง มุ่งผลสัมฤทธิ์ มีเป้าหมายและยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน รวมถึงเป็นผู้มีความกระตือรือร้น รับผิดชอบ ไม่เปลี่ยนแปลงหรือโอเลง่าย หากเปลี่ยนแปลงก็มีเหตุปัจจัยที่เหมาะสม

6. มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ ที่สะท้อนความเป็นมืออาชีพ

หากมองตามจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพ ที่จะต้องยึดถือไว้ตลอดชีวิต อันถือเป็นเลิศของวิชาชีพ (professionalism) 4 ประการ คือ

1. ความรอบรู้ (prudence) เป็นผู้ที่มีความรู้ในสายวิชาชีพของตนอย่างลึกซึ้ง และความรู้เรื่องอื่น ๆ มาประกอบเพื่อช่วยให้เข้าใจสถานการณ์และการจัดการเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม
2. ความกล้าหาญ (courage) เรื่องนี้เป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะความกล้าหาญในการทำในสิ่งที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความรู้นั้น
3. ความพอประมาณ (sufficiency) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดูแลจัดการในสายวิชาชีพของตน ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ไม่มากหรือน้อยเกินไป เพราะโลกเรามีทรัพยากรที่จำกัด ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง เวลา คน หรือวัตถุดิบ
4. ความยุติธรรม (justice) เป็นสิ่งที่ทำให้คนพร้อมจะทำงานร่วมด้วย หากขาดซึ่งความยุติธรรมจะเป็นรากเหง้าของความขัดแย้ง และความรู้เสถียรภาพของสังคม เพราะความยุติธรรมเป็นแนวคิดเกี่ยวกับความถูกต้องตามศีลธรรมบนพื้นฐานของจริยธรรม สมเหตุสมผล กฎหมาย ศาสนา ฯ โดยคำนึงถึงสิทธิที่ไม่สามารถโอนให้แก่นกันได้

การเป็นบอร์ดบริษัทเกี่ยวข้องกับความเป็นมืออาชีพอย่างไร โดยความเป็นจริงแล้ว การมีบอร์ดบริษัทที่ดี ที่มาจากผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้าน โดยเข้ามาเพื่อช่วยถามคำถามที่สำคัญ และเป็นการกระตุ้นเตือนสติของผู้บริหาร อาทิ อะไรทำให้ธุรกิจยั่งยืน อะไรคือเป้าหมายที่แท้จริงขององค์กร ฯ ช่วยในการสร้างวัฒนธรรมองค์กร รวมถึงการสร้างแผนการสร้างผู้นำรุ่นต่อไป

succession plan และยังช่วงคิดตามสอดคล้องความเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ เพื่อนำมาสู่ความแข็งแกร่ง หรือทิศทางที่ควรไปขององค์กร การมีกรรมการบริหารองค์กรที่ดี จะช่วยทำให้องค์กรปรับเปลี่ยนตนเองได้เร็วและถูกทิศทาง ซึ่งแตกต่างจากหน้าที่ของประธานบริษัท หรือกรรมการผู้จัดการซึ่งจะเน้นถึงการแก้ปัญหารายวัน และการปฏิบัติการต่าง ๆ และการติดตามงานปกติที่ดำเนินอยู่

หลายองค์กรในโลกไม่จำเป็นต้องมีบอร์ดบริษัท เพราะองค์กรเหล่านั้นไม่ได้เน้นการขยายตัว และเป็นผู้อยู่ในธุรกิจที่มีความเฉพาะเจาะจงอย่างมาก ยกที่ผู้อื่นจะเข้ามาได้ หรือหากจะเข้ามาใหม่อาจจะไม่คุ้มค่าการลงทุน ทำให้องค์กรเหล่านั้นไม่จำเป็นต้องเตรียมรับการเปลี่ยนแปลง หรือมีบอร์ดเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ แต่องค์กรที่ควรจะมีบอร์ด ไม่ใช่แค่องค์กรที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ หรือองค์กรขนาดใหญ่เท่านั้น องค์กรที่เป็น start up ก็ควรที่จะมีบอร์ด เพื่อช่วยหาแนวทางในการดำเนินการต่อไป และหาโอกาสเพื่อจะขยายตัวตามเป้าหมายที่ต้องการ เช่นเดียวกับองค์กรที่กำลังขยายตนเองก็ต้องการบอร์ดเพื่อมาช่วยในสิ่งเหล่านี้ แต่ในองค์กรที่ต้องการความยั่งยืน ยังต้องมีความจำเป็นที่จะต้องมีบอร์ด เพื่อช่วยในการมองหาทิศทาง ด้วยการตั้งคำถามที่ดีเพื่อให้ประธานบริษัทช่วยกันคิดเพื่อผลักดันองค์กรให้ไปในทิศทางที่ดี

การจะหาบอร์ดที่ดี เริ่มจาก เข้าใจว่าเราทำธุรกิจอะไร เพื่อใคร จากนั้นเข้าสู่สังคมผู้มีปัญญา เพื่อหาที่เลี้ยง การหาบอร์ดหรือที่ปรึกษาที่ดีนั้น ควรจะต้องเข้าใจความต้องการขององค์กรว่า ต้องการผู้เชี่ยวชาญด้านใดในการมาช่วยให้คำแนะนำ และคนเหล่านั้นเข้าใจบทบาทตนเอง และเข้าใจองค์กรของเราอย่างแท้จริง การหาผู้เชี่ยวชาญว่ายากแล้ว แต่การจะรักษาผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้นยากกว่า เพราะ คนเหล่านั้นถ้าเป็นมืออาชีพจริง จะไม่ใช่คนที่มาทำงานเพื่อเงิน เขามาเพื่อทำให้องค์กรของเราเข้มแข็งเพื่อทำให้คุณค่าของเขาเพิ่มขึ้น นั่นคือ เราต้องทำให้เขารู้สึกว่า คำแนะนำของพวกเขาที่มีคุณค่า

นั่นคือการเป็นบอร์ดที่ดี และเป็นมืออาชีพ นอกจากนั้นพวกเขายังเข้ามาช่วยจัดความขัดแย้งภายในองค์กร หากหุ้นส่วน หรือผู้บริหารมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน โดยบอร์ดจะช่วยหาแนวทาง และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่องค์กร และหาแนวทางประสานความสัมพันธ์ให้กับผู้บริหารได้ และยังช่วยจัดสรรผลตอบแทนต่าง ๆ ให้กับผู้บริหารระดับสูงได้อย่างเป็นธรรม โดยอาศัยการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบาย รวมถึงช่วยในการสรรหาผู้บริหารมาช่วยบริหารจัดการให้กับองค์กรได้ นอกจากนี้บอร์ดยังต้องประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี และจรรยาบรรณของบริษัท ไม่น้อยกว่า 1 ครั้งต่อปี

บอร์ดที่ดีนั้นจะต้องมีการรายงานการมีส่วนได้ส่วนเสียของตนเอง และผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นส่วนได้เสียเกี่ยวกับการบริหารจัดการบริษัท หรือบริษัทย่อย และสนับสนุนให้บริษัท มีการดำเนินการต่อต้านทุจริต คอรัปชั่นทุกรูปแบบ เพื่อความก้าวหน้า และการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน อาจรวมถึงความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม รวมถึงส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืนของสังคมไทย เช่นเดียวกับบอร์ดขององค์กรขนาดใหญ่ เช่น การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย

จะเห็นได้ว่า การเป็นมืออาชีพ และการมีบอร์ดที่ดีขององค์กรอาจจะสัมพันธ์กันในระดับหนึ่ง และหากสนใจรายละเอียดเรื่องบอร์ด สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จาก สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย www.thai-iod.com ติดตามเรื่องราวอื่น ๆ เพิ่มเติมได้จาก www.minsenconcept.com